

EEN DRUK VOORJAAR

We wisten al wel dat er veel werk aan de winkel zou zijn, maar de werkelijkheid overtreft onze verwachtingen. Vooral het voorbereiden van de tentoonstelling over Moluks kerk-zijn *Molukse Kerk in de polder* kost erg veel tijd. U leest er meer over. De collectie blijft zich uitbreiden. In deze periode ontvingen we de nagenoeg complete verzameling van door 'Oegstgeest' uitgegeven kaarten. Het object van de maand is dit keer de onlangs ontvangen gedenksteen 'De zaaier' die vanaf de opening in 1917 tot aan 1999 een plek in het Zendingshuis in Oegstgeest had.

Er werd opnieuw een college verzorgd voor studenten aan de PThU en VU. En er kwamen weer de nodige bezoekers langs. Daaronder een groep uit het Roemeense Brasov die een uitwisselingsbezoek aan de PG Zuidland brachten.

We belichten enkele activiteiten in het Zendings-erfgoedhuis en vertellen over een excursie naar de Domkerk in Utrecht.

Huub Lems, voorzitter

Kerkenraadsleden op de Molukken (Saparua)

TENTOONSTELLING IN VOORBEREIDING

De voorbereidingen voor de tentoonstelling over Moluks kerk-zijn, zijn in volle gang. Ze zorgen voor drukke agenda's en overuren voor de vrijwilligers. Hylkje Steensma was met haar man Henk ten Napel ruim twee weken op Ambon, Seram en Saparua om daar opnames te maken en interviews af te nemen. Ze werden gedurende die tijd begeleid door dr. Cornelis Alyona, een kerkhistoricus. De leiding van de Synode van de *Gereja Protestan Maluku*, (de Molukse Protestantse Kerk) en de mensen van de afdelingen theologie en communicatie van de Molukse Christelijke Universiteit waren van harte bereid om hun medewerking aan het project te geven. Het resultaat is onder andere dat we nu over vele uren filmmateriaal beschikken waarmee we, als het interview-materiaal uit

Nederland daaraan is toegevoegd, een documentaire en enkele korte clips kunnen componeren.

De Molukse kerk in Moordrecht

Ook in Nederland is intussen niet stilgezeten. Zo zijn we naarstig op zoek naar vier locaties om, vanaf de zomer, de tentoonstelling verspreid over het land te houden. Twee locaties lijken nu definitief te zijn, terwijl we met twee andere locaties druk bezig zijn, om te kijken of we daar de overblijvende periode kunnen invullen. Enkele locaties waar we eerder mee in gesprek waren, moesten om uiteenlopende redenen, afvallen. De zoektocht gaat verder en voor de start melden we in een nieuwsbrief waar en wanneer u terecht kunt om de tentoonstelling 'Molukse Kerk in de polder' te gaan bekijken.

DIGITALE NIEUWSBRIEF STICHTING ZENDINGSERFGOED/ZENDINGSERFGOEDHUIS NO. 17 (2019) juni

NIEUWE OBJECTEN

Ook nu weer ontvingen we de nodige nieuwe objecten, zowel van zendingsmensen als ook van belangstellenden met andere banden met zendingsgebieden; dit keer ook relatief veel boeken en ander geschreven materiaal. Bijzonder is de schenking van Lolke Osinga, die een zeer complete collectie van door 'Oegstgeest', 'Leusden' en de NZR uitgegeven kaarten aan het Zendings-erfgoed afstond. De eerste series daarvan zijn al op de website geplaatst en hiervan maakt een plaatselijke gemeente weer gebruik om er een Kersttentoonstelling in de kerk mee te maken.

De heer Osinga schonk ook diverse kunstwerken die al of niet in nauw verband staan met de Missie Zendings-

kalenders MZK. Daaronder was de zeefdruk Vlucht naar Egypte van de kunstenaar Ramsis uit Caïro, Egypte.

HET OBJECT VAN DE MAAND (2)

Eind januari kwam een verheugend bericht uit het Landelijk Dienstencentrum van de PKN in Utrecht. Na tijden uit het zicht te zijn geweest, dook de steen 'De Zaaier' plotseling weer op. Of het Zendingserfgoedhuis belangstelling had? Nou en of! De steen is in historisch opzicht een topstuk en heeft tussen 1917 en 1999 de muur in de hal van het Zendingshuis in Oegstgeest gesierd. Het was destijds een geschenk bij de opening van

het Zendingshuis op 19 september 1917, van de architect Jan Stuivinga te Zeist. Deze lichtte daarbij toe dat zijn keus was gevallen op een voorstelling van "een zaaier, bezig aan zijn arbeid, symbool van het werk dat de kwekelingen wachtte 'op het veld'."

OPNIEUW EEN COLLEGE !

Op 25 februari was er opnieuw de gelegenheid om een college te verzorgen in het kader van het Bachelor programma, voor het vak Missiologie / Oecumenica aan de PThU/VU in Amsterdam. Zo'n 20 studenten kregen dit keer de praktijk van de zending aan de hand van voorwerpen uit het Zendingserfgoedhuis voorgeschoteld. Professor Heleen Zorgdrager verzorgde aansluitend een college over zendings-modellen van Stephen B. Bevan. Uit de verslagen kwam een rijke schakering van ideeën over theorie en praktijk van zending naar voren. Daartoe moesten de studenten een voorwerp uit de besproken

SECRETARIAAT@ZENDINGSERFGOED.NL

DORPSSTRAAT 24, 3214 AG ZUIDLAND

Postadres: Kerkweg 20-C, 3214 VD Zuidland

WWW.ZENDINGSERFGOED.NL

IBAN NL03 ABNA 05896419 72

DIGITALE NIEUWSBRIEF STICHTING ZENDINGSERFGOED/ZENDINGSERFGOEDHUIS NO. 17 (2019) juni

collectie kiezen en dat bespreken. Van spijkerbeeld uit zuid-Kameroen tot schilderij uit Bali, van chiefsstok uit zuid-Papua tot een batik over de tuin van Eden uit India.

BEZOEKERS

Ook in de achterliggende periode wisten bezoekers de weg naar het Zendings-erfgoedhuis te vinden. Ninette van Loon, Dorothé Thielen en Richard Dene-kamp, alle drie werkzaam geweest in het Uburu ziekenhuis in Nigeria, kwamen langs. En ook Pieter en Klazien ter Veen, die in de jaren tachtig in Palu op Sulawesi gewerkt hebben. Door hun inzet rond het verstrekken van hulp bij de wederopbouw, na de aardbeving en tsunami van vorig jaar in dat gebied, hebben zij de banden met de synode daar weer flink aangehaald.

Ook dominee Henriette Nieuwenhuis kwam, na het verzorgen van de zendingsdienst in de kerk van Zuidland, een kijkje nemen. Verrast over wat ze aantrof, zette zij ons op het spoor van een kunstenaar in Yogyakarta. Sandra Niessen kwam langs om te kijken of een collectie geweven doeken uit Indonesië bij onze collectie zou kunnen passen. Ze is

gespecialiseerd in weefsels uit Noord Sumatra en schreef er een vooraanstaand werk over. En tot slot ontvingen we eind mei een groep uit het Roemeense Brasov. De kerk van Zuidland is al dertig jaar, via een uitwisselingsprogramma, met deze Hongaars-sprekende gemeente van de Hervormde Kerk verbonden. Om dit jubileum te vieren, ontving de Roemeniëwerk-groep elf gasten: een predikant met diverse kerkenraadsleden en hun partners. Naast een algemene introductie over het Zendingserfgoed werd stil gestaan bij de verzameling Bijbels in de collectie. Dit aansluitend op de synode van Dordrecht. We stelden vast dat hun Hongaarse Bijbelvertaling al in 1590 (dus bijna een halve eeuw eerder dan onze Statenvertaling) beschikbaar was.

De Roemeense gasten in het Zendingserfgoedhuis

ORAL HISTORY

Tussen de drukke bedrijven door zag Hylkje Steensma toch nog kans om bij

verschillende oud-uitgezonden langs te gaan om interviews af te nemen voor het *Oral History* project. Stuk voor stuk zijn het verrijkende verhalen over een uitzending die mensen als een bijzondere fase in hun leven hebben ervaren. Het roept ook voor velen herinneringen boven en voorwerpen of filmmateriaal dat nog niet bekend was. Een mailtje naar het secretariaat is voldoende om u aan te melden als ook u uw verhaal wilt delen.

UIT HET ZENDINGSERFGOEDHUIS

Gestaag wordt verder gewerkt in het Zendings-erfgoedhuis in Zuidland.

Het inventariseren is een tijdrovende bezigheid, iets dat ook de ervaring is van het Volkenkundig Museum in Leiden of de collectie van het Papua Cultureel Erfgoed, zo hoorden we uit die kringen.

Druk wordt er ook gewerkt om onze collectie Bali schilderijen, waarvan de lijsten niet meer toonbaar waren, van nieuwe lijsten van Balinees houtsnijwerk te voorzien. Omdat het hout nog jong is en niet op maat gezaagd, is het een hele uitdaging om een goed resultaat neer te zetten, maar daar slagen we toch heel goed in. Regelmatig moet het

DIGITALE NIEUWSBRIEF STICHTING ZENDINGSERFGOED/ZENDINGSERFGOEDHUIS NO. 17 (2019) juni

inventariseren wachten, als er weer voorwerpen uit de collectie moeten worden opgezocht om de etalages opnieuw in te richten, een nieuwe tentoonstelling in de Welkomkerk te Zuidland in te richten of een lezing over Bijbels te kunnen houden, en zo voort.

Tot slot werd onze nieuwe opslagruimte van een nieuwe deur voorzien met beter ingericht hang- en sluitwerk in verband met een veilige opslag van de spullen.

eigen collectie, die ook beschikbaar zijn voor uitleen aan plaatselijke kerken. We hoorden een interessante uitleg over het hongerdoek 2019 door de Duitse kunstenaar Uwe Appolt die het ontwierp. En we bewonderden alle tot nu toe uitgegeven hongerdoeken die in Nederland verspreid zijn. In onze collectie ontbreken er helaas nog een paar. We doen ons best deze serie compleet te krijgen.

OP EXCURSIE

Op 7 maart bezochten vrijwilligers van het Zendingserfgoedhuis de opening van de tentoonstelling van Hongerdoeken in de Domkerk in Utrecht. Wij hebben een groot aantal van deze hongerdoeken in de

SECRETARIAAT@ZENDINGSERFGOED.NL
DORPSSTRAAT 24, 3214 AG ZUIDLAND
Postadres: Kerkweg 20-C, 3214 VD Zuidland

WWW.ZENDINGSERFGOED.NL
IBAN NL03 ABNA 05896419 72